

Did Joseph Forgive his Brothers?

The Brothers Express Regret .1

רמב"ן לבראשית פרק מב פסוק כא

אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו - חשבו להם האכזריות לעונש גדול יותר מן המכירה, כי היה אחיהם בשרם מתחנן ומתנפל לפניהם ולא ירחמו, והכתוב לא סיפר זה שם, או מפני שהדבר ידוע בטבע כי יתחנן אדם לאחיו בבואו לידם להרע לו וישביעם בחיי אביהם ויעשה כל אשר יוכל להציל נפשו ממות, או שירצה הכתוב לקצר בסורחנם, או מדרך הכתובים שמקצרים במקום אחד ומאריכים בו במקום אחר:

Joseph's Crying .2

בראשית פרק מב

(כד) ויטב מעליהם ויבן וישב אליהם וידבר אליהם ויקח מאתם את שמעון ויאסר אתו לעיניהם:

בראשית פרק מג

(ל) וימהר יוסף כי נקמרו רחמיו אל אחיו ויבקש לבכות ויבא החדרה ויבך שמה:

בראשית פרק מה

(טו) וינשק לכל אחיו ויבן עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו:

בראשית פרק נ

(טו) ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב וישב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו:

(טז) ויצו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר:

(יז) זה תאמרו ליוסף אגא שא נא פשע אחיך וחסאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך ויבן יוסף בדברם אליו:

(יח) וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים:

(יט) ויאמר אליהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני:

(כ) ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחית עם רב:

(כא) ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם:

The Brothers React to Joseph's Tears .3

רש"י לבראשית פרק מה פסוק טו

ואחרי כן - מאחר שראוהו בוכה ולבו שלם עמהם:
דברו אחיו אתו - שמתחלה היו בושים ממנו:

Joseph is Aware of the Brothers' Emotional State .4

רש"י לבראשית פרק מה פסוק כד

אל תרגזו בדרך ... ולפי פשוטו של מקרא יש לומר לפי שהיו נכלמים היה דואג שמא יריבו בדרך על דבר מכירתו להתוכח זה עם זה ולומר על ידך נמכר, אתה ספרת לשון הרע עליו וגרמת לנו לשנאתו:

The Argument of Divine Providence .5

בראשית פרק מה

(ח) וַעֲתָה לֹא אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הִנֵּה כִּי הָאֱלֹהִים וַיְשִׁימֵנִי לְאָב לְפָרְעָה וּלְאֲדֹנָי לְכָל בֵּיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם:

רשב"ם לבראשית פרק נ פסוק ב

אלהים חשבה לטובה – הקב"ה גרם לכם ואתם לא פשעתם בי כי לטובתכם נתכוון הקב"ה:

Joseph Comforts His Brothers .6

רש"י לבראשית פרק נ פסוק כא

וידבר על לבם - דברים המתקבלים על הלב, עד שלא ירדתם לכאן היו מרגינים עלי שאני עבד, ועל ידיכם נודע שאני בן חורין, ואם אני הורג אתכם מה הבריות אומרות כת של בחורים ראה ונשתבח בהן, ואמר אחי הם, ולבסוף הרג אותם, יש לך אח שהורג את אחיו. דבר אחר עשרה נרות לא יכלו לכבות נר אחד וכו':

Joseph Binds his Brothers by Oath .7

בראשית פרק נ

(כד) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו אֲנִי מֵת וְאֱלֹהִים פָּקֵד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב:
(כה) וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֵד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהֶעֱלָתֶם אֶת עַצְמוֹתַי מִזֶּה:

מדרש תנחומא (ורשא) פרשת בשלח סימן ב

... משביעני עליכם שממקום שגנבתוני לשם החזירוני, וכן עשו שנאמר (יהושע כד) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם ...

Did the Brothers Believe that Joseph Forgave Them? .8

בראשית פרק מה

(ג) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אֲבִי חַי וְלֹא יָכְלוּ אָחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנָיו:

מדרש תנחומא (בובר) פרשת ויגש סימן ז

ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף, כיון שאמר להם אני יוסף לא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, ר' אלעזר ב"ר שמעון בשם ר' אלעזר בן עזריה אמר ומה אם יוסף שאמר לאחיו אני יוסף, וידעו מה שעשו בו, לא יכלו לענות אותו, כשיבוא הקב"ה להתווכח עם כל אחד ואחד מן הבריות ולומר לו מעשיו כמו שכתוב כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שיחו (עמוס ד יג) על אחת כמה וכמה שאין בריה יכולה לעמוד.

Did Joseph Forgive his Brothers?

The Brothers Express Regret .1

רמב"ן לבראשית פרק מב פסוק כא

אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו - חשבו להם האכזריות לעונש גדול יותר מן המכירה, כי היה אחיהם בשרם מתחנן ומתנפל לפניהם ולא ירחמו, והכתוב לא סיפר זה שם, או מפני שהדבר ידוע בטבע כי יתחנן אדם לבואו לידם להרע לו וישביעם בחיי אביהם ויעשה כל אשר יוכל להציל נפשו ממות, או שירצה הכתוב לקצר בסורחנם, או מדרך הכתובים שמקצרים במקום אחד ומאריכים בו במקום אחר:

Joseph's Crying .2

בראשית פרק מב

(כד) ויסב מעליהם ויבך וישב אלהם וידבר אלהם ויקח מאתם את שמעון ויאסר אתו לעיניהם:

בראשית פרק מג

(ל) וימחר יוסף כי נקמרו רחמיו אל אחיו ויבקש לבכות ויבא החדרה ויבך שמה:

בראשית פרק מה

(טו) וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו:

בראשית פרק נ

(טו) ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ושיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו:

(טז) ויצונו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר:

(יז) זה תאמרו ליוסף אנא שא נא פשע אחיד וחסאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי

אלהי אביך ויבך יוסף בדברים אליו:

(יח) וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים:

(יט) ויאמר אלהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני:

(כ) ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחית עם רב:

(כא) ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם:

The Brothers React to Joseph's Tears .3

רש"י לבראשית פרק מה פסוק טו

ואחרי כן - מאחר שראוהו בוכה ולבו שלם עמהם:

דברו אחיו אתו - שמתחלה היו בושים ממנו:

Joseph is Aware of the Brothers' Emotional State .4

רש"י לבראשית פרק מה פסוק כד

אל תרגזו בדרך ... ולפי פשוטו של מקרא יש לומר לפי שהיו נכלמים היה דואג שמא יריבו בדרך על דבר מכירתו להתווכח זה עם זה ולומר על ירך נמכר, אתה ספרת לשון הרע עליו וגרמת לנו לשנאתו:

The Argument of Divine Providence .5

בראשית פרק מה

(ח) וְעַתָּה לֹא אִתְּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֲנֵה כִּי הָאֱלֹהִים וַיְשִׁימֵנִי לְאָב לְפָרְעָה וּלְאֲדֹנָי לְכָל בֵּיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם:

רש"י לבראשית פרק נ פסוק כ

אלהים חשבה לטובה – הקב"ה גרם לכם ואתם לא פשעתם בי כי לטובתכם נתכוון הקב"ה:

Joseph Comforts His Brothers .6

רש"י לבראשית פרק נ פסוק כא

וידבר על לבם - דברים המתקבלים על הלב, עד שלא ירדתם לכאן היו מרננים עלי שאני עבד, ועל ידיכם נודע שאני בן חורין, ואם אני הורג אתכם מה הבריות אומרות כת של בחורים ראה ונשתבח בהן, ואמר אחי הם, ולבסוף הרג אותם, יש לך אח שהורג את אחיו. דבר אחר עשרה נרות לא יכלו לכבות נר אחד וכו':

Joseph Binds his Brothers by Oath .7

בראשית פרק נ

(כד) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו אֲנֹכִי מֵת וְאֱלֹהִים פָּקֵד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב:
(כה) וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֵד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהֶעֱלָתֶם אֶת עַצְמוֹתַי מִזֶּה:

מדרש תנחומא (ורשא) פרשת בשלח סימן ב

... משיעני עליכם שממקום שגנבתוני לשם החזירוני, וכן עשו שנאמר (יהושע כד) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם ...

Did the Brothers Believe that Joseph Forgave Them? .8

בראשית פרק מה

(ג) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אֲבִי חַי וְלֹא יָכְלוּ אָחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנָיו:

מדרש תנחומא (בובר) פרשת ויגש סימן ז

ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף, כיון שאמר להם אני יוסף לא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, ר' אלעזר ב"ר שמעון בשם ר' אלעזר בן עזריה אמר ומה אם יוסף שאמר לאחיו אני יוסף, וידעו מה שעשו בו, לא יכלו לענות אותו, כשיבוא הקב"ה להתווכח עם כל אחד ואחד מן הבריות ולומר לו מעשיו כמו שכתוב כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שיחו (עמוס ד יג) על אחת כמה וכמה שאין בריה יכולה לעמוד.